

Titel	Arbeiders en ambacht VL
Leerjaar	Groep 5 en 6
Type les	Les door de groepsleerkracht ter voorbereiding op de workshop 'Arbeiders en ambacht' door Roombeek Cultuurpark.
Lesduur	45 minuten
Omschrijving van de les	<p>Een voorbereidende les waarbij de kinderen op verkennende, spelende en makende manier leren over weven en draad maken ter voorbereiding op de een bezoek aan de Museumfabriek.</p> <p>Wat is er allemaal te zien in de Museumfabriek? Wat weet je over textiel? Welke soorten draden zijn er allemaal?</p> <p>De kinderen bekijken verschillende foto's en video's over het maken van draden.</p> <p>De kinderen onderzoeken hoe belangrijk de textielindustrie was en wat er nodig was voor het maken van draad.</p> <p>Tot slot reflecteren de kinderen op de les en denken na over wat ze hebben geleerd.</p> <p>De kinderen onderzoeken oude foto's (historische bronnen).</p> <p>De kinderen onderzoeken het weven als onderdeel van een reeks uitvindingen (tijd van Burgers en Stoommachines).</p> <p>De kinderen onderzoeken verschillende draden op dikte en textuur (werken met textiel, textuur).</p>
Onderwerpen	Museumfabriek, textiel, spinnen, weven
Vakgebied	Kunstzinnige oriëntatie (beeldend)
Leerinhoud	
TULE kerndoel 51	De kinderen bekijken oude foto's en afbeeldingen van vroeger (historische bronnen).
TULE kerndoel 54	De kinderen halen bestaande draden uit elkaar en onderzoeken dikte en textuur (werken met textiel, textuur).
TULE kerndoel 55	De kinderen kijken/luisteren naar en praten over het eigen werk en dat van groepsgenoten (reflecteren)

Uitvoering	
Lesplanning	<p>Lesduur: 45 minuten</p> <p>Inleiding: 20 minuten</p> <p>Opdracht: 20 minuten</p> <p>Reflectie: 5 minuten</p>
Vorbereiding	<p>Bestudeer de inhoud van deze les hieronder beschreven.</p> <p>Bekijk de presentatie: 'Arbeiders en ambacht VL (presentatie)'. Optioneel: bekijk de website Purwol van schaapherder Rob, waar de wol vandaan komt die de kinderen gebruiken tijdens de workshop in de Museumfabriek: https://www.purewol.nl/om-te-weten.</p> <p>Zet de volgende technische materialen klaar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Computer + beamer • De presentatie 'Arbeiders en ambacht VL (presentatie)'

	<p>Zet de volgende materialen klaar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verschillende draden van ± 15 cm lang. Maak per groepje kinderen een serie van verschillende draden en garen. Bijvoorbeeld, naaigaren, wollen draad, polyesterdraad, een gescheurd lapje katoen waar je draden uit kunt laten trekken, enzovoort. • Schaar. • Optioneel: papier en schrijfgerei
Extra informatie	<p>De opdracht gaat erom kinderen te laten ervaren dat draden verschillend zijn: groot, klein, grof, fijn, gekleurd, natuurlijke kleur van het materiaal, zacht en buigzaam, stijf en moeilijk buigzaam, draad bestaande uit meerdere in elkaar gedraaide draden.</p> <p>Is het moeilijk om losse draden te verzamelen verzamel dan stof gemaakt van verschillende draden, bijvoorbeeld: oud T-shirt, grof gewoven sjaal, vest, trui, theedoek, handdoek, kussensloop, etc.</p>
Inleiding	<p>Start de presentatie: 'Arbeiders en ambacht VL (presentatie)'</p> <p>Toon afbeelding 1 Vertel: Binnenkort gaan we een workshop doen van Roombeek Cultuurpark. We gaan met de klas naar de Museumfabriek. In de Museumfabriek kan je allerlei dingen bekijken over de natuur- en textielgeschiedenis. Wij gaan ernaartoe en leren daar van alles over draad, en ook gaan we zelf draden spinnen. Vandaag bereiden we ons voor op ons bezoek.</p> <p>Toon afbeelding 2 Vertel: Hier zie de Museumfabriek. Het is nu een museum, maar vroeger was het een textiel fabriek. Vraag: Wat is textiel? Antwoord: Textiel is eigenlijk alles wat geweven is met draden.</p> <p>Vraag: Wat is weven? Antwoord: Weven is een heel oude techniek, waarbij horizontale (liggende) en verticale (staande) draden door elkaar worden vervlochten. Zo maak je lappen stof. En die stof kan je weer gebruiken om kleren van te maken, bekleding van meubels of bijvoorbeeld theedoeken. Als je iets hebt geweven noem je het textiel.</p> <p>Toon afbeelding 3 Vraag: Wat zie je hier? Vertel: In Twente stonden vroeger heel veel fabrieken waar ze textiel maakten. Daar werkten heel veel mensen. En zelfs kinderen moesten in de fabrieken mee werken. De weefgetouwen moesten worden bediend om stoffen te weven. In de Museumfabriek gaat we zo'n oud weefgetouw bekijken.</p> <p>Je ziet op de afbeelding de machines met de mensen die aan het werk zijn. Je ziet ook twee kinderen aan het werk.</p> <p>Stel de volgende vragen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zie je de draden en lapjes textiel op de foto's? Wijs ze eens aan. • Denk je dat het leuk werk was? • Wie zou er wel eens een dagje in een fabriek willen werken? <p>Vertel: Het was zwaar werk en men moest lang werken. De mensen werden slecht betaald en sommige klusjes waren ook nog eens ongezond om te doen. Tegenwoordig werken kinderen niet, maar gaan ze naar school. En de mensen die in fabrieken werken, hebben het een stuk veiliger dan toen.</p> <p>Vertel: Tijdens de workshop 'Arbeiders en ambacht' leer je nog meer over werken in de fabriek en ga je zelf draden maken. Wie weet waarvan draden gemaakt kunnen zijn?</p>

	<p>Antwoord: Katoen (een plant), vlas (een plant) en wol (van schapen) en tegenwoordig ook van niet natuurlijke materialen, zoals polyester (een soort kunststof/plastic).</p> <p>Vraag:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hoe kom je aan wol? • Wie heeft wel eens gezien hoe het schapenscheren in zijn werk gaat? • Wat kun je erover vertellen? <p>Toon afbeelding 4 (dit is een video)</p> <p>Vertel tijdens het filmfragment: Op deze video zie je hoe schapen worden geschoren. Dat gebeurt meestal in mei of juni. Dan wordt het warmer. Voor de schapen is het heerlijk fris, hun jasje wordt uitgedaan. De schapen moeten wel goed vastgehouden worden tijdens het scheren. Het scheren doet geen pijn bij de schapen. Het is vergelijkbaar met als je kort haar hebt, en het wordt opgeschoren met een tondeuse. Het bijzondere aan dit filmpje is dat jullie straks bij de Museumfabriek wol gaan gebruiken van de schapen van die meneer die je ziet in het filmpje. Dit is schaapherder Rob, en die houdt veel soorten verschillende schapen op een boerderij in Drenthe. Hij behandelt de schapen heel goed, en zijn kudde onderhoudt de heidevelden en natuureservaten in Drenthe.</p> <p>Optioneel: bekijk met de kinderen de website van schaapherder Rob op www.purewol.nl. Er is hier veel informatie te vinden over wol, en over de kudde van Rob.</p> <p>Toon afbeelding 5</p> <p>Vertel: Als de wol dan gewassen is, kan je er draden van maken. Vaak gebeurt dit in fabrieken. Maar tijdens de workshop gaan jullie zelf leren hoe dit moet, met een spintol. Dat is het voorwerp dat je ziet op het plaatje.</p>
Opdracht	<p>Geef de kinderen verschillende draden of als alternatief, verschillende lappen stof. Bekijk samen wat het verschil is tussen de draden.</p> <p>Vertel: Je gaat nu onderzoek doen naar verschillende draden. Bestudeer ze goed van dichtbij, en doe er testjes mee. Op het bord zie je onderzoeksvragen. Probeer deze met je groepje te beantwoorden.</p> <p>Toon afbeelding 6</p> <p>Vragen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Welke draden zijn fijn, grof, dik, dun? 2. Waaraan zie je dat? 3. Wat gebeurt met de draad als je daar hard aan trekt? 4. Wat gebeurt met een stuk stof als je eraan trekt? Hoe komt dat? 5. Welke draad kun je goed buigen? Hoe komt dat? 6. Welke draden kun je uit elkaar trekken of peuteren? 7. Waarom kan dat (draad bestaat uit meerdere draden)? 8. Welke kleuren heeft jouw draad? 9. Is de draad geverfd of is dit de natuurlijke kleur van de draad? <p>Bespreek daarna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kijk eens naar je eigen kleren. Herken je draden die we bekeken hebben in je eigen kleren? • Kun je je voorstellen dat kleding heel vroeger gemaakt werd van zelfgesponnen draden? • Weet je hoe draad tegenwoordig wordt gemaakt (met machines in de fabriek)?

	Optioneel: laat de kinderen per groepje hun bevindingen opschrijven op papier.
Reflectie/ presentatie	Bespreek met de kinderen wat ze hebben ontdekt tijdens hun onderzoek. Stel de volgende reflecterende vragen: <ul style="list-style-type: none">• Wat hebben jullie ontdekt bij het onderzoeken van de draden?• Welke draden leken op elkaar? Welke waren juist heel verschillend?• Wie kan in zijn eigen woorden vertellen wat textiel is?• En wie kan vertellen wat spinnen is?• Wat vond je het leukste vandaag?